A°. 1848. N°. 46.

ARNHEMSCHE COURANT.

De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is ƒ5 in de drie maanden.

ZATURDAG 4 MAART.

De prijs der Advertentiën is, van *vijf* regels, ƒ1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.

Frankrijk's beweging.
Wat zal Europa, wat zal Nederland doen?

De eerste ontsteltenis, verwekt door de snel op elkander gevolgde tijdingen van den val van het Fransche ministerie, van de abdicatie van LOUIS-PHILIPPE, van de verdrijving der dynastie en het afkondigen der republiek, begint allengs te bedaren. Bekomen van den eersten schrik, ziet men met vrijer oog in het rond en vraagt zich af wat ons te wachten staat en waartegen wij ons wapenen moeten.

De eerste vraag, die bij elk nadenkend gemoed op moet komen, is deze: Wat kan men van de veranderde orde van zaken ten opzigte van Frankrijk's eigenen toestand verwachten?

Het zou vermetel en onzinnig zijn, thans reeds met zekerheid het lot te willen voorspellen van eene regering die nog geene acht dagen oud is. Er kan veel, zeer veel gebeuren dat niemand voorzien of berekenen kan. Maar wanneer men afgaat op de verschijnselen, die de revolutie tot nu toe getoond heeft, dan kan men niet ontkennen, dat er veel stof tot een blijder inzigt der zaken is, dan men in het eerst meende.

De revolutie, die aan LOUIS-PHILIPPE den troon kostte en van Frankrijk eene republiek maakte, neemt hoe langer zoo meer het karakter en de kenmerken aan, niet van eene *partij-beroering*, maar van eene *nationale* beweging. De nieuwe revolutie wordt in alle deelen des rijks, onder alle klassen en standen, bij het leger, bij de administratie, bij de magistratuur, als eene gelukkige gebeurtenis toegejuicht en met blijdschap, als de vervulling eener nationale wensch, aangenomen en begroet.

Wij noemen dit eene blijde tijding, niet uit ingenomenheid voor den republikeinschen regeringsvorm, ook niet enkel uit liefde voor Frankrijk, maar bepaaldelijk met opzigt tot de rust en den vrede in Europa. Indien de nieuwe Fransche omwenteling alléén eene factieuse beweging was, tot stand gebragt door overrompeling van eene verspreide en besluitelooze meerderheid, door eene waakzame en voortvarende minderheid, dan zeker, zou èn Frankrijk's èn Europa's toekomst er somber uitzien. Dan kon men zich voorbereiden op het uitbreken van eenen burgeroorlog *zeker*, en van eenen Europeschen oorlog *waarschijnlijk*. Doch indien die revolutie inderdaad is de uiting eener lang onderdrukte nationale *overtuiging*, indien de mannen, die zoo koen en energiek de loshangende teugels van het bewind opvatteden en den wagen weder in het spoor bragten, hunne taak op eene zoo voldoende wijze vervolgen als zij die begonnen hebben, indien Frankrijk getrouw blijft aan het programma, dat het dezer dagen verkondigde: *rust en orde naar binnen, vrede en vriendschap naar buiten*, dan zal men weldra inzien, dat al die voorgewende gevaren en dreigende rampen, niets dan schrikbeelden en hersenschimmen geweest zijn.

De tweede vraag, die zich opdoet, is: Welke houding zullen de mogendheden jegens Frankrijk aannemen?

Naar onze meening is er slechts ééne partij te kiezen. Zoolang Frankrijk geene pogingen doet, zijne nieuwe staatsleer gewapenderhand over zijne grenzen aan andere natiën te komen opdringen, heeft men geen regt, en zou het zelfs eene groote politieke fout zijn, zich in de inwendige aangelegenheden van het Fransche volk te mengen. Alle vreemde tusschenkomst kan tot niets anders strekken dan om het volk te verbitteren en de revolutionnaire hartstogten meer en meer aan te vuren. Men heeft nog niet vergeten, hoe duur het beruchte manifest van den hertog VAN BRUNSWIJK en de onvoorzigtige tusschenkomst in de eerste Fransche revolutie aan Europa is te staan gekomen.

De gebeurtenissen der laatste dagen bevatten eene geduchte les voor alle behoudende regeringen. Mogen zij haar verstaan en er haar voordeel mede doen. Eene dynastie, die *achttien* jaren bestaan had, valt bij de eerste gelegenheid, bij den ligtsten stoot, alsof zij gisteren eerst geboren was. Geenerlei stevigheid, geenerlei band; zoodra raakt men niet aan den troon, of hij valt in stof. Het is nu voor allen duidelijk geworden, dat de regering van LOUIS-PHILIPPE geenerlei wortel in de natie had geschoten. KAREL X had, toen hij viel, *zes* jaren geregeerd en hij vond aanhangers; kampvechters die voor hem sterven wilden, vrienden, die met hem in ballingschap wilden gaan. LOUIS-PHILIPPE regeerde *achttien* jaren, en toen de storm hem overviel, stond hij *alléén* —, *eenzaam* en *verlaten*, zonder kampvechter, zonder vriend, ja zelfs zonder *vijand*. LOUIS-PHILIPPE wekte noch *liefde* noch *haat* op. Men bestreed zijn stelsel, maar men hechtte niet aan den persoon. Men beklaagde den grijsaard, die nu op zijnen ouden dag, uit het huis en het vaderland verdreven, op vreemden bodem het bittere brood der ballingschap zou eten; maar men *vreesde* hem niet; men zag in hem een treffend voorbeeld van de lotverwisselingen der menschen en dat was al. Die achtien jaren rekenden niet; het was of zij nimmer bestaan hadden.

En waarom? omdat LOUIS-PHILIPPE eenen bedriegelijken steun had gezocht; den steun eener gekunstelde meerderheid, die *hare* meeningen en gevoelens voor die der *natie* in de plaats stelde.

De monarchale regeringen zullen van nu af aan, indien zij niet door de gebeurtenissen overstelpt willen worden, eenen geheel anderen weg moeten inslaan. De *republiek* is lang een spooksel, eene soort van bullebak geweest, waarmede men de ongezeggelijke en weerbarstige opposanten afschrikte. En op eenen afstand maakte zulk een monster dan ook een verwonderlijk effect. Maar nu is het spooksel digterbij gekomen, en dan gebeurt het wel eens meer, dat, wat op eenen afstand zeer vervaarlijk schijnt, van digtbij een zeer onschadelijk wezen blijkt te zijn. Wanneer de natiën eens begonnen te begrijpen, dat men onder eene republiek niet minder genoegelijk kan leven dan onder de legitiemste monarchie, dan kon het wel eens gebeuren .... want natiën redeneren soms verschrikkelijk logisch.

De laatste vraag, die wij ons voorstellen, is: Wat zal Nederland doen? en wij bedoelen met deze vraag voornamelijk dit: Welken invloed zal de les uit Parijs op de behoudende politiek der Nederlandsche regering uitoefenen?

Wij zijn, gelijk wij reeds straks zeiden, geene absolute bewonderaars van den republikeinschen regeringsvorm; wij zijn het vooral niet in een land als het onze, waar de burgers in *public spirit* en belangstelling in de openbare zaak zoo verre bij andere volken ten achteren zijn. Maar men kan niet ontkennen, dat een denkbeeld, dat vroeger, zoodra het bij iemand opkwam, met schrik werd afgeweerd, thans, nu het ons ligchamelijk voor oogen staat, veel van zijne schrikaanjagende kracht verloren heeft. De republikeinsche gevoelens hebben hier tot nu toe geenen ingang gevonden, maar zij zouden die *kunnen* vinden, wanneer de regering, verblind, op dienzelfden weg bleef voorthollen, aan welks einde LOUIS-PHILIPPE eenen afgrond vond.

Nederland staat ten dezen opzigte niet met Frankrijk gelijk. Nederland heeft eene dynastie aan welke zij gehecht is en die *nog* veel van de populariteit, die zij verloren heeft kan herwinnen. Maar men wint geene

populariteit, wanneer men eenige artikels eener grondwet *verduidelijkt*, of ministeriën VAN RANDWIJK-VAN RAPPARD-VAN DER HEIM uitvindt. Om thans, met eenige hoop op goeden uitslag, de natie aan zich te verbinden, moet men mannen in zijnen raad roepen, die het geheele vertrouwen der natie hebben, aan wier echt liberale gezindheid niemand, twijfelt; moet men *ruime*, — *onbekrompene*, — *doortastende* concessiën aan de publieke opinie doen. Op die wijze bevestigt men troonen en dynastiën.

Zal *Men* het begrijpen? of zal *Men*, de les vergetende, nu NOG blijven behouden? en met looden ministertjes blijven spelen?

Buitenlandsche berigten.

DUITSCHLAND.

Berlijn, 29 *febr.* Er is heden aan het Russisch hotel van ambassade een koerier uit Petersburg aangekomen, wiens tijdingen terstond aan het hof zijn medegedeeld en die eenen zeer diepen indruk moeten gemaakt hebben. Onder het publiek loopt het gerucht dat deze koerier de tijding zou gebragt hebben van *eene zeer bedenkelijke ziekte van den keizer van Rusland.*

— Pruissen maakt zich gereed tegen alle eventuële gebeurtenissen. Gisteren is van hier bevel uitgegaan, dat het 4de, het 7de en het 8ste armeecorps, die in Saksen, Westphalen en Rhijnland gestationeerd zijn, terstond moeten mobiel worden gemaakt. Het zijn dezelfde legerkorpsen die ook na de julirevolutie mobiel werden gemaakt. Men onderstelt dat onmiddellijk troepen naar de grenzen zullen gezonden worden. Saarlouis zou, naar men zegt, in staat van beleg worden verklaard. De generaal *von Radowitz* gaat heden middag als buitengewoon gevolmagtigde met eene diplomatieke zending van hier naar Weenen, en men meent reden te hebben om te gelooven, dat, ten gevolge dezer onderhandeling met het Weenerkabinet, de houding van Pruissen ten opzigte der tegenwoordige krisis zal bepaald worden. Dit laatste berigt is ook hierom bijzonder belangrijk, daar, volgens heden morgen hier aangekomene tijdingen, *in het Lombardijsch-Venetiaansche koningrijk reeds een openbare krijg tegen Oostenrijk is uitgebarsten en met name in Milaan zeer ernstige voorvallen hebben plaats gehad.*

Karlsruhe, 28 *febr.* Heden namiddag had eene door den gemeenteraad bijeengeroepen burgervergadering plaats, waarin eene petitie werd voorgesteld en aangenomen tot spoedige vrijheid van drukpers, volkswapening, jury, en een Duitsch Parlement (volksvertegenwoordiging bij den bondsdag). Ook uit Mannheim en Heidelberg zijn gelijke adressen verzonden.

ENGELAND.

Londen, 28 *febr.* In de zitting van het Lagerhuis van heden nam de heer *Hume* het woord en interpelleerde de ministers, of het hun voornemen was zich te onthouden van interventie in Frankrijk en aan het Fransche volk de vrijheid te laten, om zich dien regeringsvorm te kiezen, die aan hetzelve het beste zou voorkomen?

Lord *John Russell* antwoordde, »dat hij natuurlijk het algemeen bekende berigt had ontvangen »van de gebeurtenissen in Frankrijk, en dat hij het »Huis kon verzekeren (ofschoon hij dacht, dat het »schier niet noodig ware geweest) dat Engeland niet »in het minste voornemens was te interveniëren bij »den vorm van regering, welken de Fransche natie »zich zou kiezen" (*luide toejuichingen*) »of zich te »mengen in de binnenlandsche aangelegenheden van »Frankrijk" (*weder toejuichingen*).

— De hertogin *van Montpensier* is met het stoomschip *Saumarez* te Southampton aangekomen.

— De *Globe* heeft berigten ingewonnen bij de Fransche ambassade alhier, en zegt, dat men heden namiddag ten twee ure daar nog niets vernomen had van *Lodewijk Philips*, den hertog *van Montpensier*, de hertogin *van Nemours* of den heer *Guizot*. Hier te Londen gelooft men, dat de koning en de koningin zich in België bevinden.

— Hetzelfde blad zegt het volgende per electrischen telegraaf van Southampton ontvangen te hebben, ofschoon het niet voor de waarheid kan instaan:

Zoo even is hier eene stoomboot, vol passagiers, aangekomen. Toen zij Havre verliet, liep er het gerucht, dat *Lodewijk Philips* dood was. Havre is vol personen, die op eene gelegenheid wachten, om naar Engeland over te steken.

— Gisteren avond ten half acht ure is de hertog *van Nemours* hier te Londen in het hôtel der Fransche ambassade op Manchestersquare aangekomen, vergezeld van den hertog en de hertogin *Augustus van Saksen-Coburg* (prinses *Clémentine*) en den graaf *de Jarnac*, de Fransche gezant.

Londen, 29 *febr.* De hertog *van Nemours*, de prinses *Clémentine* en de prins haar echtgenoot, begeven zich heden naar het paleis Buckingham begeven om een bezoek bij de koningin en prins *Albert* af te leggen. Sir *Stratford Canning* heeft heden morgen een onderhoud gehad met den hertog *van Nemours*. De hertogin *van Kent* en een groot aantal personen van aanzien hebben zich heden naar de Fransche ambassade begeven. Tot op dit oogenblik weet men niets bij de ambassade, omtrent den weg, welken *Lodewijk Philips* heeft ingeslagen. Men gelooft niet, dat de ex-koning zich naar het kasteel van Eu begeven heeft, zoo als men gemeld had, maar men denkt, dat hij zich naar Belgie heeft begeven.

FRANKRIJK.

Parijs, 26 *febr.* Sedert gisteren middag heerscht een grooter vertrouwen in de tegenwoordige orde van zaken, dan vroeger. De republiek heeft iedereen verrast; de aanhangers der gevallene regering hebben zoo dikwerf aan de middelklassen vrees voor »het volk" zoeken in te boezemen, een gedeelte der republikeinen heeft zoo dikwijls met haat van de *bourgeoisie* gesproken, dat het zeer natuurlijk was, wanneer het opregte vertrouwen niet zoo eensklaps ontstond. Gisteren ochtend scheen het zelfs eene poos, alsof de nationale garde zich uit een soort van schrik van het volk wilde afzonderen. Doch dit duurde slechts kort. Weldra heeft men leeren beseffen, dat redding alleen mogelijk was door zamenwerking en eenheid. Ten gevolge der scheuring, die gisteren een tijd lang dreigde te zullen volgen, had ook het volk eene *nieuwe* kokarde — de *roode* — opgestoken; doch heden is die reeds weder verdwenen en vervangen door de driekleurige. Zelfs de mannen uit het volk gevoelen, dat gematigdheid hen voor alles noodzakelijk is, en ik hoorde lieden, die geene acht dagen geleden nog voor ultra-radicalen uitgekreten werden, *gematigdheid* voor het eerste en noodigste vereischte erkennen. Van de *Bourbons* kon men zeggen: »Zij hebben »niets geleerd en niets vergeten;" het schijnt dat het tegendeel bij het volk en zijne leiders waar is; zij hebben geleerd, dat zij, door gruwelen en tweedragt, eene eerste revolutie verloren hebben, en zijn bereid te vergeten, dat men van alle kanten haat en nijd tusschen de klassen van een en hetzelfde volk gestrooid heeft. Gisteren liet ik nog twijfel in mijnen brief doorschemeren, heden kan ik mijn vertrouwen niet verzwijgen. En het is bij mij niet, men hoopt wat men wenscht, want ik kom zoo even van een verstokten behouder — een *endurci conservateur* — die de vlugt had genomen en thans zeer rustig zijn huis weder heeft betrokken. Het Parijsche volk heeft zich op den dag des gevechts grooter en edelaardiger betoond dan ooit vroeger; waarom zou het ook niet *na* den strijd toonen, dat het de behaalde zege waardig is? Ik meld, gelijk ik reeds boven zeide, hier niet mijne hoop naar de algemeene stemming. Het vertrouwen keert terug, en iedereen ziet met opgeruimder gemoedsgesteldheid de toekomst te gemoet.

De rust is thans volkomen. Bijna overal heeft het werkvolk den arbeid hervat. De in aanbouw zijnde huizen vertoonen het levendigste voorkomen. Het plaveisel wordt door duizende arbeiders en soldaten op nieuw gelegd en de circulatie is overal hersteld.

Op last van het gouvernement hebben de Hoven van Appel van Rouaan en Amiëns aan de orde van den dag gesteld de instructie der daden van vernieling, in die steden, aan de stations of de bruggen der spoorwegen toegebragt. Ook te Parijs is eene instructie aangevangen tegen de brandstichters van het regtsgebied der stad.

De toetreding van den hertog *van Isly* tot het provisionele bewind is zeer koel ontvangen. Verscheidene raadsheeren van het Hof van Cassatie, die in de politiek van den heer *Guizot* sterk betrokken waren, hebben zich bij den heer *Crémieux* vervoegd, waar twee hunner bittere verwijtingen tegen den exkoning en zijnen eersten minister hebben uitgestort. »Is dit uwe meening," antwoordde de heer *Cremieux* »alsdan had men de vaan der conservativen eenige »dagen vroeger moeten verlaten."

Eene proclamatie aan de werklieden luidt aldus: Werklieden! Bij besluit heeft de minister van openbare werken bevolen, dat de begonnen werkzaamheden dadelijk zouden worden voortgezet. — Te beginnen met woensdag 1 maart zullen op verschillende punten belangrijke werken geregeld worde. Al de werklieden, die daaraan deel willen nemen, zullen zich tot een der maires van Parijs moeten wenden, die hunne aanvragen ontvangen zullen en hen dadelijk naar de scheepstimmerwerven zenden.

Werklieden van Parijs!

»Gij wilt door te werken op eene eervolle wijze leven. Al de pogingen van het gouvernement zullen strekken, weest daarvan verzekerd, om u tot de vervulling dezer begeerte behulpzaam te zijn. De republiek heeft regt te verwachten en verwacht van de vaderlandsliefde van al hare burgers, dat het voorbeeld, dat zij geeft, gevolgd worde. Op deze wijze zal het getal werkzaamheden vermeerderd worden! Dat dan overal de werkzaamheden worden voortgezet. Werklieden! na de overwinning het werk. Dit is nog een schoon voorbeeld, dat gij der wereld te geven hebt en gij zult het geven."

Het stedelijk bestuur van Parijs heeft de volgende proclamatie uitgevaardigd:

»Burgers! De overwinning van het volk, veroorzaakt aan de stedelijke regering vele uitgaven. »De straten moeten namelijk geplaveid worden. Verscheidene gebouwen van de stad die afgebroken zijn »om tot barricaden te dienen, moeten weder opgebouwd worden. Aan de familiën van hen, die voor »de vrijheid gesneuveld zijn, moet bijstand worden »geboden. Aan de arbeidende volksklasse moet werk »en brood verschaft worden. Dit zijn de uitgaven in »welke dadelijk moet voorzien worden. De voornaamste, bijna eenige inkomsten der stad, zijn de octrooiregten. Deze belasting moet gewijzigd worden en zal »dit ook eerstdaags op eene wijze geschieden, om dezelve »minder drukkend voor de arbeidende klassen te maken. Maar, totdat uwe vertegenwoordigers zich met »eenig goed gevolg over dit belangrijk punt zullen bezig »houden, is het noodzakelijk, dat de regten, zoo als zij »thans zijn vastgesteld, kunnen geïnd worden, ten »minste, indien men niet wil, dat de gang der »zaken geheel gestremd worde. Wij bezweren dus »de goedgezinde burgers, aan de ambtenaren de »behulpzame hand te bieden, ten einde eene belasting kunne ontvangen worden, welke bestemd is, »om de verdedigers van het volk te voeden.

»*De adjunct van den maire van Parijs.*
(get.) *Buchez.*"

HET VOORLOOPIG BEWIND:

Overwegende, dat de omwenteling, door het volk gemaakt, ook voor het volk gemaakt moet worden;

Dat het tijd is om een eind te maken, aan het langdurige en onregtvaardige lijden der arbeiders;

Dat de quaestie van den arbeid van het hoogste gewigt is;

Dat niets meer waard is de oplettendheid en de aandacht van een republikeinsch gouvernement;

Dat het vooral aan Frankrijk betaamt, om ijverig te bestuderen en op te lossen een vraagstuk, dat thans bij al de industriële volken van Europa gesteld is;

Dat men, zonder de minste vertraging, moet beraden zijn om aan het volk, de wettige vruchten van zijnen arbeid te waarborgen;

Besluit als volgt:

Er zal eene permanente commissie benoemd worden, getiteld: gouvernements-commissie voor de arbeiders, met de uitdrukkelijke en bijzondere roeping, om zich met hun lot bezig te houden.

Om aan te toonen, welk gewigt het voorloopig bewind der republiek hecht aan de oplossing van dit groote vraagstuk, benoemt het tot voorzitter van deze gouvernements-commissie voor de arbeiders, een zijner medeleden, den heer *Louis-Blanc*, en tot vice-voorzitter een ander zijner leden, den heer *Albert*, handwerksman.

Arbeidslieden zullen benoemd worden, om deel uit te maken van die commissie.

De zetel der commissie zal zijn op het paleis van het Luxemburg.

Louis Blanc, *Armand Marrast*, *Garnier Pagès.*

Men zegt, dat de twee wonden, die de generaal *Lamoricière* den 24sten heeft ontvangen, vrij ernstig zijn, en hem zullen beletten, voor eenigen tijd, de dienst waar te nemen.

BELGIE.

Brussel, 29 *febr.* De zitting van de Kamer der Vertegenwoordigers is kort maar belangrijk geweest.

Het ministerie heeft het wetsontwerp, betreffende de hervorming in het kiesstelsel ingetrokken, en doen vervangen door een ander, waarbij de kiescensus nog lager wordt gesteld in de steden zoowel als op het platte land, en wel tot het bedrag van 20 gulden.

— Buitendien heeft het verklaard, dat eene parlementaire hervorming weldra kon te gemoet gezien worden.

De duur van de gemeente-besturen is bepaald op 6 jaren bij een ander wets-ontwerp.

Binnenlandsche berigten.

's Gravenhage, 29 *febr.* Heden is wederom een langdurige kabinetsraad gehouden. Men spreekt van spoedig te nemen maatregelen van voorzorg aan de grenzen.

Rottterdam, 1 *maart.* De maatregelen door de stedelijke regering genomen, om alle koffijhuizen, enz. ten 11 ure des avonds te sluiten, welke heden avond zouden moeten worden ten uitvoer gebragt, zijn provisioneel geschorst. Men kan de regering niet genoeg dankzeggen, dat zij in den tegenwoordigen tijd zooveel voorzigtigheid aan den dag legt, ten einde de goede gezindheid onder alle standen te bewaren.

Rotterdam, 2 *maart.* Gewoonlijk goed onderrigte personen verhaalden gisteren ter beurze, berigten te hebben ontvangen, dat *Lodewijk Philips* en de heer *Guizot* zich nog in Frankrijk bevonden en hun weg naar het zuiden hadden genomen.

(*N. R. C.*)

ARNHEM, 3 *maart.*

Wij nemen uit de *Kölnische Zeitung* het volgend artikel over de laatste Parijsche gebeurtenissen over:

»De manifestatie ten voordeele der hervorming, op welke de Parijsche bevolking, Frankrijk, de gansche wereld het oog gerigt had, heeft de onverwachtste uitkomst gehad.

»Onverwacht voor de regering, maar nog veel onverwachter voor de oppositie.

»Gene had zich op een oproer voorbereid, over welks afloop haar overmoed geen twijfel koesterde... Tachtigduizend man troepen stonden binnen en buiten Parijs slagvaardig; de patroontasschen waren gevuld, de kanonnen geladen, extra-treinen tot het transport van troepen in gereedheid, het strijdplan was beraamd en vastgesteld.

»De oppositie daarentegen was onderling verdeeld, had geen vertrouwen op hare hulpmiddelen.

»Zij hoopte noch wenschte eenen opstand; — zij hoopte dien niet, want hij kon haar het vertrouwen der gematigden doen verliezen; Zij wenschte dien niet, want zij moest de kans van slagen als den droom van eenen krankzinnigen beschouwen.

»En — ondoorgrondelijke beschikking der Voorzienigheid! — de opstand is gekomen; binnen drie dagen is hij van een atoom sneeuw tot eene lawine aangegroeid; hij heeft den juli-troon verpletterd, de regering vernietigd, de oppositie in het niet doen zinken en aan de verbaasde wereld zijne zegepraal door een woord verkondigd, dat ons allen als een donderslag getroffen heeft, wiens echo misschien reeds morgen als »algemeenen oorlog" klinken zal.

»Dit woord heet: — REPUBLIEK!

»Zoo ver heeft ons de achttienjarige regering van eenen vorst gebragt, welken men zoo gaarne den »*Napoleon* van den vrede" noemde, op wiens slagen de reactie zoo schoone verwachting bouwde.

»Verre zij het van ons over den val van een man te juichen van wien wij zoo dikwijls voorspeld hebben, dat zijn systeem hem zelven en ons aan den rand van een afgrond bragt. De grijze vorst heeft reeds den weg der verbanning ingeslagen —, hij dien de Voorzienigheid tot haren lieveling verkoren scheen te hebben, die omringd was van hoopvolle kinderen, geschikt, zoo als hij meende, zijne dynastie tot in de verste toekomst te verzekeren: hij zal in den vreemde moeten ronddwalen, met de smart in de borst, dat hij den grootsten troon der wereld verbeurd en achtien jaren lang het graf zijner eigene dynastie voorbereid heeft. Het ongeluk dat *Louis Philippe* getroffen heeft, maakt hem ons heilig.

»Ook met betrekking tot den staatsman, die het meest tot zijnen val heeft bijgedragen, wiens waanzin de geschiedenis misschien als de oorzaak van onberekenbaar ongeluk voor de menschheid aanduiden zal, willen wij aan onzen wrevel en onze verwijtingen het stilzwijgen opleggen.

»De wereld heeft over beide uitspraak gedaan.

»De gebeurtenis, welke hunne verblindheid heeft doen ontstaan, moet voortaan alleen onze opmerkzaamheid tot zich trekken.

»De verbijsterende indruk, welken het berigt eener derde Fransche omwenteling op aller gemoederen in het eerste oogenblik wekte, is voorbij; het reusachtig feit neemt reeds voor ons oog meer bepaalde vormen aan. Laten wij vooreerst pogen te ontdekken, welke oorzaken tot zijn ontstaan medegewerkt hebben, hoe zij uit het verledene hebben kunnen geboren worden; laten wij ons echter bij de beoordeeling van het feit van allen hartstogt, alle vooroordeel vrij trachten te houden, laten wij vooral geene gevaarlijke illusiën tusschen ons en de waarheid doen oprijzen.

»De derde Parijsche omwenteling bevat lessen, welke wij om haren ons verrassenden aard niet mogen verontachtzamen.

»Zoo zoekt men bij voorbeeld te vergeefs in deze aan gebeurtenissen zoo rijke dagen naar eenig spoor van eenen band tusschen de dynastie en het volk, naar een spoor van eenige trouwe gehechtheid, van eenige ridderlijke sympathie, zoo als *Karel X* rondom zijn ineen stortenden troon gevonden heeft.

»Achttien jaren regering en geen enkele vriend! Achttien jaren regering en geen enkele verdediger! Na achttien jaren over alle middelen van een magtig rijk, over titels, ambten, belooningen beschikt te hebben, valt men zonder ergens een dankbaar hart gevonden te hebben of éene klagt te wekken...!

»Egoïsmus was den grondslag, op welken *Louis Philippe* zijnen troon vestigde, waardoor hij zijne dynastie en Frankrijk meende te bevestigen. Hij heeft egoïsmus gezaaid, — en hij heeft dien op het oogenblik des gevaars ook gemaaid.

»Achttien jaren lang heeft hij het charter van juli ondermijnd, zonder te bedenken, dat dit charter uit de edeler behoeften van een geestvol volk ontstaan en met zijn bloed bezegeld was. Hij heeft gedacht, dat men voor behoeften andere kon in de plaats stellen; dat zij onder het streven naar materiële voordeelen langzamerhand verdwijnen zouden en hij heeft al verder en verder gegraven — totdat het gewelf rondom hem is ingestort.

»De nationale garde viel het eerst van hem af. Gewoon haar ter beteugeling van volksopstanden met goeden uitslag te gebruiken, meende *Louis Philippe*, dat zij de lijfwacht van zijne dynastie geworden was. Hij gevoelde niet, dat de band tusschen hem en haar slechts een band van eigenbaat was, waardoor geen hechter en hooger band tusschen dynastie en volk geknoopt werd.

»Het leger volgde de nationale garde. Het was met de dynastie alleen door de prinsen verbonden en van deze had zich geen behalve den te vroeg overleden hertog *van Orleans* zeer bemind bij de troepen gemaakt. De Fransche soldaat wist zeer goed, wat hij er van denken moest, wanneer de prinsen voor eenige weken bij het Africaansche leger verschenen en hij schonk zijn hart aan de mannen, die, uit het leger voortgekomen, zijne gevaren deelden, aan de mannen, welke hunne graden op het slagveld en niet in de salons der Tuileriën gewonnen hebben.

»Onder de lagere beambten telde de dynastie even weinig aanhangers, want bekwaamheid noch verdiensten, maar alleen gunst regelde de bevorderingen.

»De dynastie had nergens wortel geschoten; de gansche natie beschuldigde haar hoofd zijnen eed aan het charter van juli niet gehouden te hebben, en van daar werd een der magtigste troonen der wereld binnen twee uren verbrijzeld; van daar dat het zegepralend volk van geen vergelijk met deze dynastie weten wilde.

»Niet dat er in Frankrijk eene omwenteling ontstond, maar dat zij zoo vroeg, zoo onverwachts plaats had, moest ons allen overrompelen. Met betrekking tot de dynastie was zij in aller harten rijp, met betrekking tot de inrigtingen nog in den toestand van gisting. Overmoed en verblinding hebben haar vroeger doen uitbreken.

»Het is vooral zaak hierop goed te letten, opdat men zich bij de beoordeeling der feiten niet aan gevaarlijke illusiën overgeve.

»De derde Parijsche omwenteling is geen toeval; zij is de vrucht van eene achttienjarige miskenning van den geest van Frankrijk, van den geest des tijds."

ARNHEM, 2 maart.

In de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* leest men het volgende:

HEDEN, WOENSDAG NACHT 2½ URE.

De republiek is thans definitief door het volk geproclameerd.

Sommige beweren, dat het Engelsche gouvernement bij eene telegrafische dépêche, de provisionele regering heeft erkend.

De nationale gardes van de voorsteden hebben den 26sten al de gedetacheerde forten bezet; dezelve dienen tot gevangenis aan de ontwapende troepen.

De vertegenwoordigers der buitenlandsche mogendheden hebben bij den gezant van Turkije eene vergadering belegd, en in dezelve besloten, dat zij, in aanmerking genomen de eenheid, waarmede de revolutionnaire beweging heeft plaats gehad en de vastheid, welke de provisionele regering uit de algemeene toetreding tot de republiek put, op hunne posten zullen blijven, tot dat daaromtrent de beslissing hunner respective hoven zal zijn ingekomen.

Het gedrag der hertogin *van Orleans* moet voortdurend bewonderenswaardig geweest zijn. Zoo verneemt men nog, dat zij zich op het vernemen van de zamenstelling van het kabinet *Thiers* en *Barrot*, in een rijtuig met den graaf *van Parijs* op de Boulevards had willen begeven. Kwaadwilligheid belette het verkrijgen van een rijtuig, zoodat daardoor een plan werd verijdeld, hetwelk veeligt de monarchie nog had kunnen redden.

De roode vlag op de Tuileriën, het stadhuis en andere openbare werken zijn gestreken en door de driekleurige vervangen. Bij een besluit van de provisionele regering is de driekleurige vlag weder hersteld. Een troep van meer dan 6000 man uit de volksklasse liep, gedeeltelijk gewapend, in goede orde langs de Boulevards, onder de kreten van: *Weg met de roode kleur*, en deelde naar alle zijden driekleurige linten uit.

Er zijn bevelen gegeven nieuwe vormen in de munt te maken, met het zinnebeeld der republiek. Binnen vijftien dagen zal deze munt in omloop zijn.

Er is reeds besloten bij het ministerie van oorlog, dat er een leger der Maas en een van den Rijn zal worden gevormd. De naam van linietroepen is vervangen door dien van soldaten der republiek. Men heeft voorgesteld de shakos te vervangen door driekante hoeden, en aan de soldaten in den zomer witte broeken met roode biezen te geven.

De wonden van generaal *Lamoricière* zullen hem eenige dagen beletten dienst te doen. Hij zal het bevel over het Rijnleger op zich nemen.

Het schijnt dat daags vóór het banket de hertogin *Amelie* en de hertogin *van Orleans* zich aan de voeten van den koning geworpen hebben, om hem te smeeken zijn ministerie weg te zenden. *Louis Philippe* antwoordde: *Ik zal niet wijken; indien ik wijk ben ik verloren.*

Hetzelfde had plaats in juli 1830. De hertogin *van Angoulème* had zich aan de voeten geworpen van *Karel X*; om hem te smeeken de beruchte ordonnantiën niet uit te geven.

Zondag heeft eene indrukwekkende manifestatie plaats gehad door vrouwen, huismoeders en kinderen. Het waren de dames regentessen en patronessen der crèches, bewaarscholen en werkzalen, die, gevolgd door een aantal kinderen, de volkrijkste wijken van Parijs doortrokken, om zich naar de provisionele regering te begeven, ten einde de definitive organisatie te verzoeken van bovengenoemde instellingen. Aan het hoofd van den optogt bevonden zich de prinses *de Beauveau*, de hertogin *de Marmier*, mevrouw *de la Martine*, enz. Zij waren overal het voorwerp van eerbiedbetuigingen. De stoet was voorzien van banieren met verschillende inschriften; op de laatste las men:

Vereeniging der eeredienten! Algemeene broederschap.

De optogt werd besloten door de bedienaren der verschillende godsdiensten, die elkander de hand gaven; men zag er den israëlitischen opper-rabbijn, katholijke priesters en een protestantschen predikant.

Het volk gaf de meest mogelijke bewijzen van sympathie voor deze manifestatie.

De republikeinsche partij te Bordeaux heeft getracht ook daar de opstand te doen zegevieren. De troepen beletten echter elke poging tot opstand, in naam des konings.

Spoedig ontstond er een allerhevigst gevecht, waarbij van beide zijden een groot aantal dooden moet gevallen zijn. De republikeinsche partij moet echter het onderspit gedolven hebben.

Te Lyon hebben verschrikkelijke gevechten plaats gehad tusschen het volk en de troepen. De laatste hebben de bovenhand behouden.

— De geregelde post van Parijs is hersteld, en heden morgen hebben wij de brieven van 27 en 28 februari uit de Fransche hoofdstad ontvangen.

Dit is een gunstig teeken, voor zoo ver betreft het herstel der rust en der openbare orde.

Inderdaad schijnt zich de republiek al meer en meer te consolideren. Het provisioneel bewind blijft daartoe de krachtigste en, men mag zeggen, de gelukkigste pogingen aanwenden. Ook van de zijde der bevolking wordt het daartoe op de loffelijkste wijze ondersteund. De gemeenschap van Parijs met de provinciën en in de hoofdstad is hersteld, de barricades zijn achtervolgens weggeruimd; de handel, die sedert den aanvang der gebeurtenissen geheel stilgestaan had, begint weder te herleven; er vertoont zich meer vertrouwen.

— Bij de spaarbank verwachtte men, op den 27sten, een aanzienlijk getal aanvragen van terugbetalingen. Zelfs geloofde men, dat die aanvragen 8 millioen zouden beloopen, maar zij bedroegen slechts 1,871,965 franken. Vier en tachtig nieuwe stortingen hebben er plaats gehad, waaronder 8 geheel nieuwe, ten gezamenlijke bedrage van 9,505 franken.

Particuliere correspondentie.

Parijs, 3 Maart. Het getal der gewonden en gesneuvelden is thans ongeveer bekend; volgens den *National* van heden, bevinden er zich in de gezamenlijke hospitalen 521 gekwetsten: andere bladen stellen het cijfer nog lager; van onderscheiden geneesheeren vernam ik dat er, onder het volk, zeker niet meer dan 200 gesneuvelden waren. Het getal der afgemaakte *gardes municipaux* is almede zeer overdreven en zal zich ook tot eenige honderden bepalen. Hadden laatstgemelden niet herhaaldelijk op het volk, en hier en daar ook op de *garde nationale* gevuurd, dan zou de revolutie, daargelaten het peloton-vuur van den avond des 23sten aan het hôtel van buitenlandsche zaken — bloedeloos zijn afgeloopen. Dat heilloos peloton-vuur wordt nu toegeschreven aan een schot, uit het midden der menigte gelost, en waardoor een officier der troepen die het hôtel verdedigde, gekwetst werd. Hunnen officier ziende vallen, gaven de dragonders en de municipale garden vuur; er vielen minstens 50 personen; en het volk, onkundig van het eerste schot dat aanleiding gaf, meende zich verraderlijk aangegrepen, en hief een ontzettend wraakgeschrei aan. De lijken der gevallenen werden, geheel of gedeeltelijk ontkleed, op eene kar langs de Boulevards gesleept en den geheelen nacht door hoorde men *Vengeance! vengeance!* gillen. Verheugen moet men zich dus dat de zaak nog zoo gematigd afgeloopen is; want gelijk vroeger reeds gezegd is, er is volstrekt geen brand gestoken aan het *Palais Royal* noch aan de *Tuileriën*; er zijn slechts koninklijke rijtuigen en meubelen verbrand. Geplunderd is er ook niet; tenzij men het wegslepen van eene kledingstukken, waarin het volk als in maskerade en jubelend langs de straat liep, plunderen wil noemen. Men kan zich inderdaad geene gematigder revolutie denken dan die welke toch aan Frankrijk een zoo geheel ander aanzien gaf. Alle partijen erkennen de republiek; het *Journal des Débats* van heden schrijft: »Terwijl wij, in de grenzen onzer eer en onzer waardigheid, onze adhesie geven aan het ingevoerd bestuur, meenen wij eenen pligt van vaderlandsliefde te vervullen; dit voldoet ons geweten. Wij gelooven dat, na deze plotselinge stuiptrekking, na deze geweldige inspanning welke het land tot in het binnenste zijner ingewanden heeft beroerd, zijne eerste en zijne dringendste behoefte bestaat in het vestigen van orde. Dit is noodig voor deszelfs eigene zekerheid, noodig voor de zekerheid der geheele wereld." Geen Parijsch blad omhelst de partij der gevallen regering; de bladen der legitimistische partij en derzelver coryphéën *Larochejacquelin*, *Montalembert* treden toe tot de republiek. Men was nog ongerust over de houding, welke de vreemde kabinetten aannemen zouden; met vreugde las men dus gisteren in de tweede editie van *Galignani's Messenger*, dat lord *Normanby*, ten gevolge van instructiën, welke hij van lord *Palmerston* had ontvangen een nieuw onderhoud met den heer *de Lamartine* had gehad waarin hij dezen bekend maakte dat Engeland volstrekt geene gezindheid had om aan de provisorische regering eenige hindernis in den weg te leggen, en dat de jongste veranderingen in Frankrijk de betrekkingen van vriend-

schap niet zouden veranderen welke tot nog toe tusschen de twee landen bestonden. Zeer voldaan is men hier dan ook over den toon der Engelsche bladen. De *Morning Chronicle* wijt *Lodewijk Philips* val vooral aan zijne bedoelingen op Spanje. *Dayly News* zegt: »de geheele opkomst en regering van *Lodewijk Philips* schijnt zoo fabelachtig, en derzelver einde is zoo gevolgelijk en zoo verdiend dat wij ons een en ander kunnen voorstellen als geschreven in gouden letters en in handen van ieder kind gegeven, ten einde te leeren hoe trouwloosheid van wege eenen vorst geen geluk geeft; — — in stede van een burgerkoning, werd *Lodewijk Philips* een koning van ambtenaren en van behouders." *The Standard* meent: »Laten de fouten van 1792 zorgvuldig worden vermeden, — laat ons, gelijk wij behooren te doen, volgaarne het regt der Fransche natie erkennen om hun eigene zaken te regelen, zonder eenige tusschenkomst. »*The Spectator*: »Hoedanige *vorm* het bestuur aanneme, Frankrijk bezit krachtige waarborgen van orde in het getal haren bevattelijke zonen, harer berekenende *bourgeoisie* en harer vreedzame landeigenaars."

The Examiner: »*Lodewijk Filips* is geen koning der Franschen meer. Hij is verdreven van den troon, welken hij, 18 jaren geleden, beloofde te omringen met republikeinsche instellingen, en dien hij steeds gepoogd heeft despotisch en absoluut te maken."

Een besluit der provisoire regering van gisteren vernietigt alle adellijke titels; de daaraan verbonden qualificatiën zijn verboden. Zij mogen niet meer openlijk aangenomen worden, noch in eenige openbare acte voorkomen.

Sedert eenige dagen werd de heer *Jollivet*, lid der Kamer van Gedeputeerden, vermist; zijn lijk is thans op eenige der puinen op de plaats *der revolutie* (vroeger *place de la Concorde*) gevonden.

Op de muren van Parijs is een *mandat d'amener* aangeslagen tegen de heeren *Guizot* en *Duchatel* »*ex-ministres" du ci-devant roi Louis-Philippe.* Men weet hier nog niet bepaald waar die heeren zich bevinden. Slechts van de ontvangst des hertogs van *Nemours* en der prinses en des prinsen *van Coburg* in Londen had men stellig berigt. Ook wist men dat de gewone minister van Marine, de heer *Montebello*, en de prefect van politie, de heer *Delessert*, er aangekomen waren. De geweldige storm die de laatste dagen heerschte kan voor veler overtogt noodlottig geweest zijn.

Een burger heeft aan de provisoire regering twee in rood marokijn gebonden boekdeelen overhandigd. Het zijn de *Mémoires van Lodewijk Filips.* Zij zijn echter reeds lang afgebroken en vermelden slechts gebeurtenissen van vroegere jaren. Men heeft ze in de stads-bibliotheek gedeponeerd.

Jongste nieuwstijdingen.

ARNHEM, 3 maart.

De berigten uit Parijs loopen tot 1 maart 's avonds. Het provisioneel bestuur spant voortdurend alle krachten in om de orde te handhaven. Het geeft vele decreten uit. Een dezer decreten heft alle adellijke titels op. Dit is een noodzakelijk gevolg van de gebeurtenissen die plaats hebben gehad. Men belooft een nieuw belastingstelsel aan Frankrijk; de nationale vergadering zal geroepen worden deszelfs grondslagen te vestigen op eene zoodanige wijze, dat de toestand der arbeidende klassen zoo veel mogelijk verbeterd worde.

Men is bevreesd voor onderscheidene benden brandstichters die het land afloopen, en die bijzonder gebeten schijnen op de spoorwegen. De spoorweg naar Rouaan heeft zeer onlangs van hunne razernij te lijden gehad. De Hemel geve, dat zij zich niet ook aan de eigendommen vergrijpen.

Men heeft nog geenerlei stellig berigt ten opzigte van *Louis-Philippe*. De hertogin *van Orleans* en hare zonen hebben zich te Treport naar Engeland ingescheept. Herkend de Eu, heeft de nationale garde de bescherming der prinses op zich genomen.

De Kamer van Koophandel te Parijs, bestaande uit de heeren *Legentil*, president; *Horace Say*, secretaris; *Lanquetin*, penningmeester; *F. Baudot*, *Baynet*, *Bertrand*, *Devinck*, *F. Gaillard*, *Hémon*, *Méder*, senior, *Moinery*, junior, en *G. Thibaut* hebben aan den minister van Koophandel hunne adhaesie aan het tegenwoordige Fransche bestuur ingezonden.

—

De heer *Baroche* zal den heer *Dupin* als procureur-generaal bij het Hof van Cassatie opvolgen.

De hertog *Pasquier*, kanselier van Frankrijk en president van de Kamer der Pairs, is tot de republiek toegetreden.

In de Belgische Kamer der Vertegenwoordigers heeft de minister van Buitenlandsche Zaken mededeeling gedaan van eenen brief van den heer *de Lamartine*, geschreven in naam der republiek. Deze brief was zeer geruststellend; de onzijdigheid van Belgie zal gehandhaafd worden.

—

De *Nieuwe Rotterdamsche Courant* heeft per telegraphische dépêche, berigt uit 's Hage van gisteren (2 maart) ontvangen, dat de verlofgangers van 1843 en 1844 eerstdaags zouden opgeroepen worden. De verklaring van lord *John Russell* had veel gerustheid bij het publiek verwekt.

Correspondentie.

Wij hebben een stuk uit Curaçao ontvangen, getiteld: *De heer van Raders te Curaçao*, zijnde eene refutatie van eenige, onder denzelfden titel geplaatste hoofdartikelen in de nommers 68, 70 en 72 der courant van het afgeloopen jaar. Reeds de onbescheiden toon, in welken dat stuk gesteld is, zou ons belet hebben het onveranderd op te nemen. Doch behalve dit hebben wij, daar de inzender niet met zijnen naam durft voor den dag komen, *geenerlei* waarborg voor de waarheid der feiten en de juistheid der redenering. Onze artikelen waren geschreven op de mededeeling van een zeer goed onderrigt, en geloofwaardig persoon. Het spreekt van zelf, dat wij ons zelven geen *démenti* kunnen geven, alleen op de ongewaarborgde en ongestaafde verzekeringen van den eersten den besten onbekenden inzender, die op hoogen toon gelieft te beweren, dat al wat wij gezegd hebben valsch en onwaar is.

Advertentiën.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 3 Maart 5 El 0 Palm 5 Duim; gew. 10 D. gev. 0 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.